

Sota una pluja del febrer

Toni Roca

// Els camins de la creació cinematogràfica", anota a la seva agenda l'home del cafè amb un cafè a la mà, "sempre són d'expectatives, d'incògnita, misteri i una mica, encara que només una mica de, perill així que la cosa, la cosa ara purament imaginativa, fa el seu camí amb lentitud que, per regla general, pot arribar a un punt d'angoixa que mai ens desborda..." Després de la frase —en realitat més que frase es sentència oberta i clara— l'home encengué un cigarret, el segon plaer del dia després del cafè, tancà el periòdic principal del matí i obrí els ulls als primers moviments ciutadans del matí. La ciutat era l'espectacle del cotxe i del viant. S'anunciava pluja per un cel tancat però els paraigües encara no havien fet acte d'aparició a l'entorn urbà i ple de via existencial. Cert, tothom ho sap i es profecia, febrer no és mes de pluja, encara que tot sempre és possible. "Crear el cine, la pel·lícula vull dir, pot ser en un principi, obra de dispersió, al·legoria o, tal vegada, metàfora. Llavors, una volta endinsat al camí, mans a la feina, tot pateix, en el bon sentit del mot, un sentiment especial que es prolonga al llarg de tot el temps de confecció, estructuració i sobre aquest aspecte, poca broma, poca broma, si hem de dir, si hem d'escriure la veritat, idea i concepte inevitable sempre i en qualsevol circumstància...."

De sobte el cel, silencios i tèrbol fins tot just ara mateix, es romp i es trenca en mil bocins espectaculars i fermes. Llampeig i llums de tots els colors escampen influència arreu de la ciutat. Es destrueix el primer semàfor de la tempesta i els paraigües de sobte controlen la situació. Llavors l'aigua cau a dojo i a mars sobre un asfalt imprecís. Una aigua de llum i de metall, vibradora que remou l'ambient i el neteja, un clima fins ara estrany i obscur malgrat que encara ressonen les veus i les músiques d'uns carnivals ja liquidats però que es resisteixen a fotre el camp. Aigua, doncs, generosa i que tot, tot ho renova malgrat febrer que no és temps de pluja. "Cal ubicar sempre els papers en ordre, no ordre alfabètic voldria precisar, a fi i efecte de poder seguir un ritme segur, perfecte, equilibrat a l'hora de portar endavant un projecte cinematogràfic que inevitablement portes al cor. I sense cor hi ha res a fer. És temps de meditació i de reflexió malgrat el fil a crear sigui d'acció immediata segons clausules i còdis de gent tan notable com, per exemple, Howard Hawks o Raoul Walsh. I King Vidor...? Sí, també King Vidor, ¿per què no? Si un fa un viatge cap el món dels clàssics trobarà, i sense cap possibilitat de sorpresa, com ells, efectivament, emproaven una idea cinematogràfica, una empresa amb prou temps per a la meditació davant de l'expectativa sempre misteriosa i difícil de dur una cinta als límits de la creació en primer instant i després a la seva realitat quan la cosa arriba a les cartelleres de tots

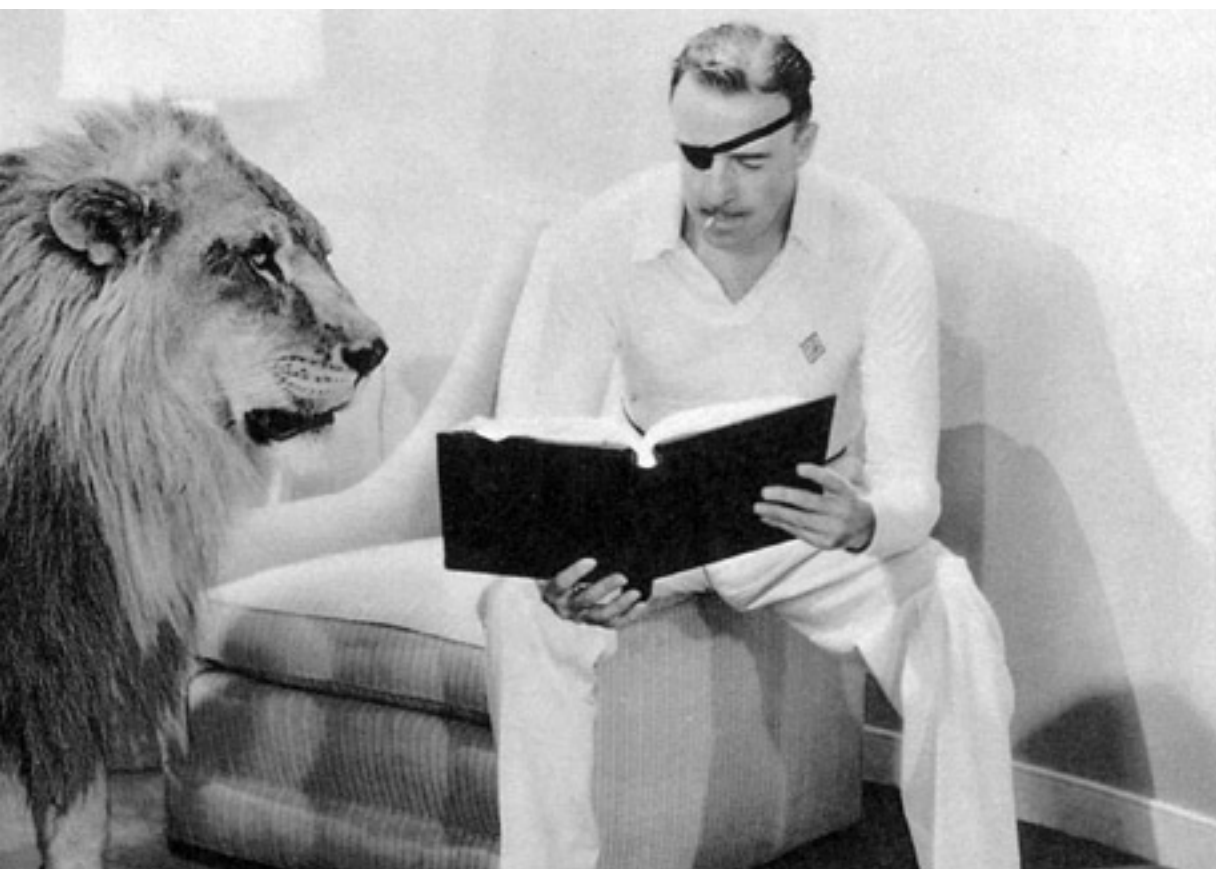
Howard Hawks

els periòdics i altres mitjans de comunicació del país. Es desencadena la pluja amb certa virulència i poder per tota l'àrea d'influència urbana. Pateix el trànsit i el tràfec d'automòbils es descontrola i

provoca el normal embús d'una entremaliada ciutat feta per el desordre, el caos o la confusió més immediata. Així és la cosa i així es presenta quan l'aigua cau sense ordre ni concert per gairebé tot els racons de la ciutat. "Febrer i plou, és inversemblant però cal admetre-ho per coherència i per una realitat física i geogràfica sembla que ja inevitable. També és, d'altra banda, fonamental l'aigua en determinades pel·lícules —sí, la boira també i recordau, per exemple, clàssics de la Warner anys 40— té el seu punt d'atracció i també d'importància al desenvolupament de la trama a narrar. Els vells, els antics, ho sabien i a la perfecció. Pluja, boira i fum —no, ara no, n'està prohibit i cal fer-se fotre— era el trio, els factors sovint imprescindibles. És difícil imaginar aquelles antigitats de sempre sense l'aigua a trons i barrals i un blanc i negre perfecte quant l'adequació a l'atmosfera que s'hi reflecteix a la perfecció. Ara la cosa és una altra cosa. La pluja és de segona categoria, la boira mai, o quasi mai, s'utilitza, de fumar... Deixem-ho córrer i del blanc i negre ningú no en parla, ningú no l'utilitza, ningú, excepte els immortals sempre venerables, ningú no sap res de res. ¿És probable *Titànic* fotografiada, filmada amb ells colors del blanc i del negre?. Tal vegada no. El problema, si és que de veritat és problema, és fàcil de resoldre, en no fer pel·lícules d'aquesta mena, tot resolt. O no? Penso que són arguments poc convincents i que no porten enlloc. El sender de la creació, si de veritat són senders autèntics, van en direcció que res té a veure amb tot el que penso sobre el cine, amb tot allò que vull anotar a l'agenda personal que escric quan la pluja, de forma bàrbara i quasi dramàtica cau sobre la ciutat..." t. ■

Raoul Walsh